

§ 185 Fairtrade City, avslutande av medlemskap

Dnr KS 2023-515

Kommunfullmäktiges beslut

1. Linköpings kommun avslutar medlemskap i Fairtrade Sverige.
2. Kommunens Riktlinjer för Inköp och upphandling justeras i linje med beslutet och med skrivning som innebär att principerna för rättvis handel uppnås där det är lämpligt.
3. Vid aktualitetsprövning av kommunens Kost- och måltidspolicy ska skrivningar för att bidra till rättvis handel och etisk konsumtion för tillämpliga varugrupper beaktas.

Reservationer

Samtliga ledamöter och tjänstgörande ersättare för Linköpingslistan reserverar sig mot beslutet till förmån för Miljöpartiets yrkande.

Samtliga ledamöter och tjänstgörande ersättare för Miljöpartiet reserverar sig mot beslutet till förmån för eget yrkande och lämnar följande skriftliga reservation:

"Linköping har sedan 2009 varit certifierad inom Fairtrade city. Certifieringen innebär att man förbinder sig till att ta ansvar för rättvis handel och göra medvetna inköp utifrån social och ekologisk hållbarhet. Därför vill vi att kommunen fortsätter att vara certifierad som Fairtrade city.

Syftet med Fairtrade City-diplomeringen är att ligga i framkant och verka för en etisk konsumtion och hållbar handel som baseras på mänskliga rättigheter och omsorg om miljön. Diplomeringen är en konkret metod och sammanhang att bidra till flera av målen i Agenda 2030, särskilt mål 12 Hållbar konsumtion och produktion.

Vi tror inte att arbetet med rättvis handel och etisk konsumtion kommer att prioriteras på samma sätt efter att kommunen lämnar medlemskapet. Att vi varit en Fairtrade City har inneburit att kommunen jobbat för att **öka** andelen Fairtrade-märkta varor som handlas in, främst inom produktgrupperna kaffe, te och bananer men även avseende exempelvis chokladdryck, kryddor och socker i kommunens verksamhet. Trots det har inköpen av rättvist handlade produkter knappt ändrats mellan åren 2016-2019. Att gå ur medlemskapet kommer inte att förbättra dessa siffror ytterligare. Istället hade engagemanget behövt ökas för att prioritera denna viktiga handel."

Ordförandens signatur	Justerarens signatur	Justerarens signatur	
-----------------------	----------------------	----------------------	--

Kommunfullmäktige

2023-05-30

Samtliga ledamöter och tjänstgörande ersättare för Vänsterpartiet reserverar sig mot beslutet till förmån för eget yrkande och lämnar följande skriftliga reservation:

"När Linköpings kommun 2007 valde att bli en Fairtrade city var man föregångare i kommunsverige att inleda ett aktivt arbete för en rättvis handel. Det är ett gott arbete och syftar till att handel med varor ska ske på ett sätt där vi inte bidrar till exploatering av människor. Något som kan tyckas självklart idag men som kräver ett aktivt arbete. Att nu sänka den ambitionsnivån är olyckligt och riskerar att försämra kommunens arbete med frågor om rättvis handel. Det sätter vår kommun ur kurs i förhållande till internationella överenskommelser såsom Agenda 2030. Därför yrkade vi på ett fortsatt medlemskap i Fairtrade City."

Samtliga ledamöter och tjänstgörande ersättare för Centerpartiet reserverar sig mot beslutet till förmån för eget yrkande och lämnar följande skriftliga reservation:

"Centerpartiet reserverar sig mot beslutet att Linköpings kommun avslutar medlemskapet i Fairtrade Sverige. Centerpartiet anser att det finns ett värde i att fortsätta kommunens engagemang inom organisationen."

Ärende

Fairtrade City är en diplomering till kommuner som engagerar sig för rättvis handel och etisk konsumtion. Genom diplomeringen åtar sig kommunen att bedriva ett aktivt informationsarbete, öka andelen Fairtrade-märkta varor som handlas in i kommunen, sammankalla en styrgrupp med externa deltagare flera gånger per år, sätta upp mål, ha en aktivitetsplan och skicka in årliga verksamhetsrapporter till Fairtrade.

De åtaganden som följer av kommunens medlemskap i Fairtrade avspeglas sedan många år i kommunens styrdokument. Avseende krav på informationsinsatser till allmänheten om Fairtrade, bedöms informationsbehovet ha minskat sedan 2009, varefter Fairtrade-begreppet blivit mer etablerat samtidigt som hållbarhetsfrågorna generellt har breddats. Gällande styrgruppens arbete så upplevs den under de första åren ha fungerat väl och fyllt en funktion, men varefter Fairtrade generellt blivit ett alltmer inarbetat begrepp samtidigt som hållbarhetsfrågorna blivit mycket bredare, har arbetet varit haltande och det har varit svårt att fylla styrgruppsmöten med relevant innehåll och att få representanter från civilsamhället att vilja delta.

Ordförandens signatur	Justerarens signatur	Justerarens signatur	
-----------------------	----------------------	----------------------	--

Kommunfullmäktige

2023-05-30

Mot bakgrund av att det är en politisk inriktning att kontinuerligt pröva kommunens medlemskap i olika nätverk och sammanhang, och för att spara såväl personella som ekonomiska resurser, föreslår kommunledningsförvaltningen att kommunen avslutar sitt medlemskap i Fairtrade Sverige och att inte längre certifiera sig som en Fairtrade city.

Av kommunens Riktlinjer för inköp och upphandling ingår bland annat ett avsnitt om social hänsyn vid upphandling, där det anges att särskild hänsyn ska tas till ILO:s åtta grundläggande konventioner om mänskliga rättigheter i arbetslivet samt FN:s barnkonvention, kollektivavtalsliknande villkor med mera. I samma avsnitt ingår ett stycke om Fairtrade, vilket föreslås ersättas med en skrivning som innebär att principerna för rättvis handel uppnås där det är lämpligt (det kan främst handla om varugrupperna kaffe, bananer, te, sportbollar och bomull). Vid aktualitetsprövning av kommunens Kost- och måltidspolicy bör skrivningar för att bidra till rättvis handel och etisk konsumtion för tillämpliga varugrupper beaktas.

Kommunstyrelsen 2023-05-23, § 168

1. Kommunstyrelsen tillstyrker Kommunledningsförvaltningens förslag att Linköpings kommun avslutar medlemskap i Fairtrade Sverige och certifierar sig inte längre som en Fairtrade city.
2. Kommunstyrelsen tillstyrker Kommunledningsförvaltningens förslag att kommunens Riktlinjer för Inköp och upphandling justeras i linje med beslutet och med skrivning som innebär att principerna för rättvis handel uppnås där det är lämpligt.
3. Kommunstyrelsen tillstyrker Kommunledningsförvaltningens förslag att vid aktualitetsprövning av kommunens Kost- och måltidspolicy ska skrivningar för att bidra till rättvis handel och etisk konsumtion för tillämpliga varugrupper beaktas.

Förslag till kommunfullmäktiges beslut

1. Linköpings kommun avslutar medlemskap i Fairtrade Sverige.
2. Kommunens Riktlinjer för Inköp och upphandling justeras i linje med beslutet och med skrivning som innebär att principerna för rättvis handel uppnås där det är lämpligt.
3. Vid aktualitetsprövning av kommunens Kost- och måltidspolicy ska skrivningar för att bidra till rättvis handel och etisk konsumtion för tillämpliga varugrupper beaktas.

Ordförandens signatur	Justerarens signatur	Justerarens signatur	
-----------------------	----------------------	----------------------	--

Kommunfullmäktige

2023-05-30

Yttranden

Jörgen Ring (SD) yttrar sig

Gunnar Gustafsson (MP) yttrar sig.

Yrkanden

Kristina Edlund (S), Sami Scharin (SD), Daniel Ny (L), Liselotte Fager (KD), Stefan Erikson (M) och Anders Sydbom (M) yrkar bifall till kommunstyrelsens förslag till beslut.

Elisabeth Lietha (C), Maria Moraes (MP), Cecilia Helber (LL) och Sofia Frithioff (V) yrkar avslag på beslutssats 1.

Elisabeth Lietha (C) yrkar bifall till kommunstyrelsens förslag till beslutssats 2 och 3.

Maria Moraes (MP), Cecilia Helber (LL) och Sofia Frithioff (V) yrkar på ändring av beslutssats 2 till att Linköpings kommun förbinder sig till att, vid uppdatering av upphandlingspolicy 2024, skriver in Fairtrade-liknande villkor vid upphandling, med särskilt fokus på högriskprodukter såsom kaffe, te bananer, batterier/elektronik.

Beslutsordning

Ordföranden ställer proposition på Kristina Edlunds (S) med fleras yrkande om bifall till kommunstyrelsens förslag till beslutssats 1 mot Elisabeth Liethas (C) med fleras yrkande om avslag och finner att kommunfullmäktige beslutar enligt Kristina Edlunds (S) med fleras yrkande om bifall till kommunstyrelsens förslag till beslutssats 1.

Ordföranden ställer proposition på Kristina Edlunds (S) med fleras yrkande om bifall till kommunstyrelsens förslag till beslutssats 2 mot Maria Moraes (MP) med fleras ändringsyrkande och finner att kommunstyrelsen beslutar enligt Kristina Edlunds (S) med fleras yrkande om bifall till kommunstyrelsens förslag till beslutssats 2.

Ordföranden ställer proposition på Kristina Edlunds (S) med fleras yrkande om bifall till kommunstyrelsens förslag till beslutssats 3 och finner att kommunfullmäktige beslutar enligt detsamma.

Beslutsunderlag

Ojusterat protokollsutdrag kommunstyrelsen 2023-05-23, § 168

Tjänsteskrivelse – Fairtrade city, Avslutande av medlemskap, 2023-05-16

Ordförandens signatur	Justerarens signatur	Justerarens signatur	
-----------------------	----------------------	----------------------	--

2023-05-30

Beslutet skickas till:
Samtliga nämnder

Ordförandens signatur	Justerarens signatur	Justerarens signatur	
-----------------------	----------------------	----------------------	--